

Nr 240.

Av herr **Bergh**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till vissa byggnadsarbeten vid folkskolor m. m.*

Såsom framgår av reciten under punkt 241 i bilaga 10 till årets statsverksproposition har skolöverstyrelsen hemställt, att till bidrag till vissa byggnadsarbeten inom folkskoleväsendet skulle för nästa budgetår upptagas 92 miljoner kronor. I propositionen föreslås endast 53 miljoner, när chefen för ecklesiastikdepartementet utgår ifrån att endast en förhållandevis obetydlig ökning av investeringsbeloppet till folkskolebyggen blir möjlig under år 1953.

Riksdagen har upprepade gånger på statsutskottets hemställan givit uttryck åt sin uppfattning, att den sedan flera år förefintliga bristen på lokaler inom folkskoleväsendet är ägnad att inge allvarlig oro. Senast 1952 års riksdag uttalade, att det är i hög grad angeläget att åtgärder vidtagas för att tillgodose folkskolans byggnadsbehov.

Den under en lång följd av år rådande hårda begränsningen av skolbyggnadsverksamheten har varit till stort hinder för skolans arbetsmöjligheter. Detta gäller både orter, där planerade anläggningar ej alls fått igångsättas, och orter, där byggnadsföretagen beskurits och anläggningarna därigenom blivit otillfredsställande.

Skolöverstyrelsen har i sina anslagsäskanden anfört, att för skolväsendets normala utveckling och för att möjliggöra genomförandet av de förbättringar i vårt skolväsen, varom riksdagen 1950 fattade principbeslut, är en ökad skolbyggnadsverksamhet nödvändig. Den rationalisering av landsbygdens skolväsen, som den nya kommunindelningen möjliggjort, bör icke få hejdas av en för sträng statlig begränsning av byggnadsverksamheten. I städer och tätorter böra också skolanläggningar få uppföras i samma takt som befolkningsunderlaget ökar. På grund av bl. a. lokalbristen har klassernas storlek flerstädes ökats så, att önskvärt undervisningsresultat icke står att ernå.

Det väsentligaste hindret för att råda bot på eftersläpningen är icke anslagsfrågan utan kvottilldelningen för skolbyggnadsändamål. Skolöverstyrelsen har också under åberopande av det avsevärda byggnadsbehov, som föreligger inom folkskoleväsendet, för kalenderåret 1953 räknat med en väsentlig höjning av byggnadskvoten för folkskolelokaler. Den byggnadskvot som tilldelats ecklesiastikdepartementet för skolbyggnader o. d. mot-

svarar dock endast en tredjedel av de anmälda behoven. Det föreligger alltså en betydande disproportion mellan framställda och tillgodosedda önskemål. Det är emellertid möjligt att den sålunda upprättade planen för investeringar för olika ändamål kan komma att under budgetåret behöva justeras. Det är dels tänkbart att åtskilliga investeringar måste anstå av kostnads- och räntabilitetsskäl, liksom det också är möjligt att förändringen i fråga om sysselsättningsgraden kan föranleda avvikelser från fördelningsplanen. Denna bör därför icke anses så fixerad att avvikelser ej skulle vara möjliga. Skulle härigenom möjlighet uppkomma att utan ökning av den totala investeringen åstadkomma en förskjutning till förmån för skolbyggnadskvoten bör en sådan möjlighet utnyttjas.

Med hänsyn till vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen i samband med behandlingen av ifrågavarande anslag i åttonde huvudtiteln måtte göra ett motsvarande uttalande.

Stockholm den 27 januari 1953.

Ragn. Bergh.

Nr 241.

Av herr **Sunne m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till förskolor och skolor för döva barn.*

(Lika lydande med motion i Andra kammaren, nr 283.)

Stockholm den 27 januari 1953.

Johan Sunne.

Axel Andersson.

Hj. Weiland.